

27 september 2019

commissie rechtsbescherming Provincie Gelderland

Ik ben Marloes Spaander en ik sta hier vandaag namens Stichting Arnhem's Peil maar ook namens mijn gezin waarmee ik op 900 meter afstand van Veolia woon en namens de volgende inwoners van Arnhem die Arnhem's Peil hebben gemachtigd om hier vandaag te spreken.

De biomassacentrale gaat de luchtkwaliteit verslechteren door de uitstoot van vele schadelijke stoffen die niet in de vergunningen zijn opgenomen. De bewoners van Arnhem zullen in deze lucht moeten leven. Het verkeer zal toenemen, met 8 vrachtwagens per dag. Dit zal voor nog meer vervuiling, stank en geluidsoverlast zorgen. De bodemkwaliteit van de natuur in de omgeving zal verslechteren omdat de stoffen die niet zijn opgenomen in de vergunning ongefilterd de natuur in kunnen sijpelen. De waterkwaliteit zal achteruit gaan door opwarming van het water. Dit kan enorme effecten hebben op het ecosysteem in om het water. U kunt deze milieugevolgen niet negeren. Hoeveel onderzoeksrapporten moeten er gepubliceerd worden voordat de provincie ze gaat lezen en gaat bekennen dat ze fout zitten? U kunt ze allemaal geordend vinden op www.biomassmurder.org. Dus een excuus is er niet langer.

Wij hebben echter de indruk dat de gedeputeerde statenleden van de Provincie Gelderland de duizenden officiële documenten die biomassa als energiebron verwerpen niet lezen, heb ik besloten het voor te gaan lezen.

BROEIKASGASEMISSIES

[PLANBUREAU VOOR DE LEEFOMGEVING](#) – EFFECTEN ONTWERP KLIMAATAKKOORD:

De Nederlandse broeikasgasemissies worden bepaald conform de IPCC-richtlijnen voor nationale broeikasgasinventarisaties. De richtlijnen gaan uit van de zogenaamde grondgebied benadering – dit betekent dat in principe alle emissies die plaatsvinden uit 'schoorstenen' op Nederlands grondgebied tot de Nederlandse emissies behoren. Emissies van internationale lucht- en scheepvaart worden niet meegerekend bij de Nederlandse emissies. Ook worden emissies als gevolg van de inzet van biomassa als nul gerekend. Emissies buiten Nederland die samenhangen met de productie en het transport van biomassa worden dus niet meegerekend.

In de industrie kan de inzet van extra geïmporteerde duurzame biomassa (zoals verwacht bij de bovenkant van de bandbreedte) leiden tot een emissietoename in het buitenland (typisch minder dan 0,5 Mton).

STIKSTOFUITSTOOT

[MOBILISATION FOR THE ENVIRONMENT](#):

Miljardenschade door stikstof, elk jaar weer

Recent hebben sectoren, die willen uitbreiden en doorbouwen, alarm geslagen over een miljardenschade die zou ontstaan na de uitspraak van de Raad van State. Vaak blijft onvermeld dat de veel te hoge stikstofuitstoot in Nederland jaarlijks ook miljarden schade veroorzaakt. Het Planbureau voor de leefomgeving schat de schade op gezondheid en natuur tussen € 2,5 en 12,6 miljard schade per jaar, waarvan meer dan de helft door vroegtijdige sterfte en gezondheidsschade. Op 70% van de natuur wordt de kritische depositiegrens overschreden, wat leidt tot natuurschade en afname van zeldzame planten en diersoorten. Maatregelen, die leiden tot verminderde stikstofdepositie op natuurgebieden, zullen dus ook leiden tot minder gezondheidsschade.

BESCHIKBAARHEID

[MINISTERIE VAN LANDBOUW NATUUR EN VOEDSELKwaliteit](#):

In hectares is er sprake van een netto-afname van het areaal bos. Wetenschappers van Wageningen Environmental Research hebben in het Vakblad Natuur, Bos en Landschap uit september 2017 ('Het Nederlandse bos als bron van

CO₂) cijfers gepubliceerd over ontbossing in Nederland. Hierin stellen zij dat (na correctie) gedurende de periode 2013-2017 de netto-ontbossing (het saldo van bebossing minus ontbossing) per jaar gemiddeld 1350 ha besloeg. De brutoontbossing (dus zonder het meetellen van bebossing) bedroeg in deze periode 3036 ha. De bruto ontbossing van deze 3036 ha per jaar komt volgens het artikel in het Vakblad overeen met een uitstoot van 1,5 Mton CO₂ per jaar. In broeikasgasrapportages telt ontbossing veel zwaarder mee dan bosaanleg. Bij ontbossing telt het verdwijnen van de hele voorraad mee, terwijl de opbouw van de koolstofvoorraad in nieuw bos een factor veertig langzamer gaat.

IMPORT

Vraag Partij voor de Dieren:

Is het bericht waar dat Nederland tot de top-5 importeurs behoort van houtpellets?

Antwoord Ministerie: Ik heb kennis genomen van dit bericht. Ik kan het echter niet bevestigen. De ontwikkeling van deze wereldmarkt wordt niet structureel bijgehouden door het Rijk en ik weet niet hoeveel houtpellets andere landen importeren.

CO₂

[UNIVERSITEIT WAGENINGEN](#) – DUURZAME BIOMASSA VOOR DE PRODUCTIE VAN WATERSTOF:

De toenemende CO₂-concentraties in de atmosfeer zijn niet alleen een belangrijke driver van de menselijk veroorzaakte klimaatopwarming, maar vormen ook een ernstige bedreiging voor de biodiversiteit. Een lagere emissie kan toekomstige negatieve effecten op biodiversiteit beperken. Echter als natuurgebieden worden omgezet voor productie van biomassa, heeft dat op korte termijn ernstige negatieve effecten op biodiversiteit

BODEM

Hoewel er in Nederlandse bossen een overmaat aan stikstof is, zijn andere belangrijke voedingsstoffen zoals calcium, kalium, magnesium en fosfor op veel plaatsen beperkt beschikbaar. Bij verhoging van het oogstniveau door het oogsten van tak- en top hout wordt de afvoer van deze voedingsstoffen vooral in bossen. Deze voedingsstoffen zijn van belang voor het functioneren van het bos als ecosysteem, behoud van biodiversiteit, en voor de productiviteit van het bos.

IMPORT

Het is feitelijk correct dat de indirecte emissies van houtpellets uit Noord-Amerika relatief hoger zijn vanwege de langere afstand waarover deze worden getransporteerd en het feit dat dit transport nog overwegend wordt uitgevoerd met fossiele brandstoffen. De totale import van houtpellets uit Noord-Amerika (Canada, de VS en Mexico) naar Nederland betrof in 2018 15,8 mln kg (€2,7 mln). Er is niet aan te geven waar deze pellets wel voor zijn ingezet, noch of deze weer worden geëxporteerd, omdat dit niet wordt bijgehouden

KAALKAP

[FRITS VAN BEUSEKOM, OUD DIRECTOOR VAN STAATBOSBEHEER:](#)

1. Ten eerste is SBB teruggevallen op de kaalkapmethode voor houtoogst in combinatie met bodembewerking, alsof bomen een akkerbouwgewas zijn. Eufemistisch wordt dit ook wel verjongingskap genoemd. De kaalkap als methode voor bosexploitatie is een verouderd verschijnsel: lang geleden bewust afgeschaft vanwege de grote nadelen voor het bosesysteem. Het gaat om landelijk beleid waarbij zo'n tweeduizend voetbalvelden per jaar worden gekapt. Kaalkap leidt tot een sterke afname van de bodemvruchtbaarheid, van de biodiversiteit en van de belevingswaarde. Het is bovendien klimaatdom, omdat het leidt tot substantiële verhoging van CO₂-uitstoot, en tot een omzetting van klimaatrobuust gemengd bos in monoculturen van vooral naaldbomen die kwetsbaar zijn voor klimaatverandering. Bovendien is het bedrijfseconomisch verliesgevend.

2. Ten tweede oogst de organisatie sindsdien niet alleen het stamhout maar ook het tak- en tophout. Deze oogst van biomassa is een nieuw verschijnsel. Het is ingegeven door de markt die voor biomassa is ontstaan, sinds het gebruik van biomassa voor de productie van energie wordt gesubsidieerd. Biomassaoogst is ecologisch onverantwoord.

[PROF. Dr. MARTIJN KATAN – BIOCHEMICUS, VRIJE UNIVERSITEIT.](#)

CO2

HOEVEEL CO2 KOMT ER VRIJ BIJ ENERGIEPRODUCTIE UIT BIOMASSA?

In hout zit veel CO2. Daardoor leidt het produceren van een bepaalde hoeveelheid warmte uit biomassa tot twee keer zoveel CO2-uitstoot als uit gas, en tot 15% meer uitstoot dan uit steenkool. Ook vereist het verbouwen, drogen en vervoeren van biomassa meer energie dan van kolen of gas. Daardoor is de totale uitstoot bij biomassa meer dan drie keer zo hoog als bij gas, en meer dan 50% hoger dan bij kolen.

LEIDT INZET VAN BIOMASSA TOT EXTRA OPNAME VAN CO2 UIT DE ATMOSFEER?

Biomassa voor elektriciteitscentrales wordt veel geïmporteerd uit de VS in de vorm van houtkorrels (wood pellets). Die worden grotendeels gemaakt van boomstammen: 64% uit stammen van vurenhout en 12% uit hardhout. Houtafval en zaagsel spelen nauwelijks een rol, daarvan is er te weinig om aan de vraag te voldoen. De groeiende vraag naar biomassa leidt tot kappen van grote oppervlakten aan bos, waaronder oerbos (hardhout). Gaan boseigenaars die bomen volledig vervangen door nieuwe boompjes? Dat hangt af van de concurrerende bestemmingen voor de grond, verwachtingen over houtprijzen en houtsubsidies, bereidheid tot lange-termijn investeringen enz. De economische wetenschap kan niet voorspellen wat die boseigenaars gaan doen. Wat we wel weten is dat zelfs bij 100% herplanting het 20-100 jaar duurt voor de stekjes zo groot zijn, dat ze de door onze centrales uitgestoten CO2 weer hebben opgenomen. De extra CO2 ten gevolge van biomassa blijft dus tot 2050 of 2100 in de lucht en verergert de klimaatcrisis.

DE FICTIE: BIOMASSA IS KLIMAATNEUTRAAL

Volgens internationale verdragen neemt het CO2-gehalte van de lucht niet toe bij stoken van biomassa.

Daarom geldt biomassa als klimaatneutraal. De wereldwijde industriële vraag naar houtkorrels (pellets) is echter sinds 2010 verviervoudigd, van vijf naar twintig miljard kilo en groeit verder door. Die groei komt niet uit zaagsel, takken of dode bomen. Daarvan is er te weinig en het werkt niet efficiënt. De groei komt uit het machinaal oogsten en verwerken van complete bospercelen.⁶ Voordat die weer zijn aangegroeid zijn we 20-100 jaar verder. Daarom is 'klimaatneutraal' een fictie; net zo'n fictie als de internationale afspraken dat CO2 van vliegtuigen niet meetelt. Als we op grond van een fictie het stoken van biomassa stimuleren, zouden we mensen ook moeten stimuleren om het vliegtuig te nemen in plaats van de trein!

IKZELF

Nu ga ik even terug naar mezelf. Door een erfelijke aandoening heb ik 85% kans heb op darm- long- baarmoeder - galblaas- eierstokken- en borstkanker en ik doe alles in mijn dagelijks leven om zo gezond mogelijk te leven om deze kans te verkleinen. Ik kan het er niet bij hebben dat die kans significant hoger wordt door alle schadelijke uitstoot van de biomassacentrale. Wat doe ik als die kans groter wordt dan 100%? Voelt u zich dan verantwoordelijk?

Elke vergunning voor een bomenverbrander is er één teveel. U heeft nu de mogelijkheid om het goede te doen.